

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN
Egy évre ... 180 Leu.
Fél évre ... 90 Leu.
Egy negyed évre 45 Leu.
Egy óra ... 15 Leu.

Hirdetések
árakabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és osztrák egyesül-
vességek palotájában.
TELEFON-SZÁM: 88.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regale Ferdi-
nand I. (Jósef 102-ai) 22
TELEFON-SZÁM: 88.

Arad, 1921.

Főszerkesztő
Stauber József.

Péntek, július 29.

Nyugatmagyarország.

Magyarország testéből újabb területet szakít le a trianoni békeszerződés teljesítése. Nyugatmagyarországot Ausztriának ítélte oda az antant. Sopront és környéket a magyar csapatoknak rövidesen ki kell üríteniük, hogy helyet adjanak az osztrák köztársaság zsoldosainak. Az osztrák kormány már minden előkészületet megtett az új terület átvételére. Előre megszervezte a csatornaadó területek közigazgatását és szerinte már csak órák kérdése, hogy az osztrák bürokrácia meghonosodjék Sopron ősivármegyeházájának porlepte szobáiban. A forradalmaktól és megpróbáltatásoktól agyongyötört Magyarország szinte ösztönszerűleg védi magát és a lázbeteg ideges türelmetlenségével próbál megalkudni Ausztriával Nyugatmagyarországról.

Tőlünk, Romániában lakó magyaroktól senki sem veheti rossz néven, hogy szimpátiával és részvétellel kísérjük a magyarországi bajokat és ottani testvéreink új megpróbáltatásait. Baranya tornyain még vörös és szerb lobogókat lenget a nyári szél, de Nyugatmagyarország kiűritését már sürgeti Ausztria közbenjárására a nagykövetség tanácsa. Magyarország nem szegül ellene a békeszerződésnek. Aláírta a békeokmányt, tudta, hogy mit ír alá és férfiasan viseli a következményeket. Viszont azzal is tisztában van a magyar kormány, hogy mit jelent az ország számára ez az újabb területvesztés. De azt is tudja, hogy a kerongyolódott, éhező szomszédnak, Ausztriának nagyon is szüksége van a magyar barátságra, mert a volt császár város nem tudja nélkülözni a nap-nap után érkező dunántúli magyar búzával megrakott élelmiszerszállító vonatokat. Magyarországot a méltányosság alapján egyezkedni akar volt szövetségével, Ausztriával. Összeültek a két ország vezető férfiai. A diplomácia zöldposztos asztalai mellett most kötik az alkut. Ezalatt felvonulásoktól és tüntetésektől hangosak Bécs utcái. A nagynémetek tömegekbe verődve most felvonulásokat rendeznek és miközben rengő lépteiktől megremeg a nyári hőségtől olvadó aszfalt, kiáltásaikkal megremegtetik az álmos bérkaszárnnyakat:

— Nem alkuszunk! De a munkásosztály, a hivatalnokok miközben gyermekeik éhezéstől sápadt arcát bámulják, koplalástól elszánt ököllel ordítják oda a szobatudósából álló hivatalnok-kormányának:

— Tárgyaljatok, mert nem akarunk éhen halni!

A tárgyalás eredménye még homályos, de ha Ausztria egyez-

kedni akar, hogy Magyarország bizonyára örömmel nyújt neki baráti békejebbet és a területek egyrészeért cserébe ismét utnak

indítja a sokat szenvedett osztrák nép számára a pirosló magyar búzával megrakott élelmiszervonatokat.

A beszüntetett repatriálás.

(A tisztviselők nem kerülnek kedvező üzenet alá.)

Az Aradi Közlöny, hírt adott arról, hogy a magyar kormány, rendeletileg beszüntette a repatriáló vonatokat Magyarországra való beengedését. Ma az aradi kerületi vasutigazgatóság is megkapta a Máv. budapesti igazgatóságának táviratát, amely, szerint a repatriáló vonatokat Magyarországra való befogadását a magyar kormány három hónapig nem engedélyezi. A rendelet szerint a jövőben sem repatriált egyének, sem kocsi-rakományos repatriált szállítványokat nem fogad be Magyarország.

BUDAPEST. A minisztertanács kimondta, hogy három hónapig repatriáltakat nem fogad be. Erről az érdekelt utódállamokat a legközelebbi idő alatt hivatalosan értesíti és felelő azokat, hogy egyelőre repatriáló vonatokat ne indítsanak.

Oroszországban megszüntetik a kenyéradagokat.

Tömegesen halnak az emberek. — KOPENHÁGA. Helsingfors-i jelentés szerint Pétervárott és Moszkvában a kenyéradagokat lassanként teljesen megszüntetik. Az élelmiszeri zavar elérte tetőfokát. Szovjetkörökben tisztában vannak azzal, hogy az éhínség borzasztó fegyver az ellenforradalmárok kezében. A szovjetkormány végső eszközként Trockijt élelmiszeri diktatőrre nevezte ki.

Az éhínség országa.

MOSZKVA. Astrahan kormányzósága a környékbeli élelmiszerkészletekkel látta el magát. Mint-hogy azonban ezek a segédforrások is kiapadtak, a helyzet fenyegető. Zarizin a polgárháború következtében teljesen elpusztult. A termés a szárazság miatt tönkrement és a helyzet tarthatatlan. Gyermek-ek éhezve csavarognak és egy falat kenyérért könyörögnek. A munkások ott hagyják az üzemüket és menekülnek. Saratovból a lakosság minden irányba szétfutott. Maga a város olyan, mint egy hatalmas éhségtábor. A tereken holtan esnek össze az emberek. A falusi lakosság megőrült fakéregből és csontokból készít lisztpótlékot. A Volga

melletti német Kolónia területének hetven százalékát bevette, de minden elpusztult. A télen borzalmas éhínség várható. Falvanként 5 ezerre tehető a telepések száma, akik közül 4200 a halálán van. Minden faluban naponta átlag 60 ember hal meg. Egész tömegek vonulnak ki a pusztákra s ott az utolsó fűszálat is kiszakítják a földből. Ilyenkor véres összeütközésekre is kerül a sor. A lakosság mindenféle menekül. Kaukázusból, Szibériából és Turkeisztánból német parasztokból álló karaván érkezett Moszkvába, hogy visszatérjen Németországba. Úfában a termés kilencven százaléka elpusztult. Itt az éhínség már márciusban kezdődött. A falusi lakosság és a gyári munkásság fűvel táplálkozik. A Baskir köztársaságban a lakosság gyökerekkel táplálkozik. A baskirok tömegesen menekülnek a hegyekbe, ahol legnagyobb részben elpusztulnak.

Szükében a tüzelőanyag.

MOSZKVA. A szovjetkormány, a következő felhívást bocsájtotta ki: A szovjet köztársaság a beérkezett jelentések szerint a leg-

tyosabb tüzelőeszközök előtt áll, amely, a vasúti forgalom pangása következtében a gazdasági élet teljes összeomlását idézheti elő. Ennek oka a határtalan anarchiában és korrupcióban rejlik, amellyel a kormány rendelkezéseit hogy tüzelőeszköz gyűjtsenek és szállítsanak le, kezeli. A felhívást Kelenin és Lenin írták alá és azzal végződik, hogy a kormány, a legszigorúbb rendszabályokat fogja életbe léptetni.

MOSZKVA. Az egyre nagyobb mértékben fellépő kolerajárvány, miatt a be- és kiutazás Ukrajna, az északi Kaukázus, Turkeisztán és Szibéria felé csak szolgálatban van megengedve az illetékes tartományi szovjet vezetőjének személyes felelősségére.

MOSZKVA. Az éhségtürelmek segítő bizottságának tiszteletbeli elnökevé Korolenko költőt választották meg, aki az 1921. évi éhínség idején is érdemeket szerzett magának.

Amerika segít.

BECS. Berlinek keresztül érkezett táviratok szerint Moszkvában nagy zavargások törtek ki. A szovjetkormány elrendelte az osztrómállapotot. A szovjetvezetők tilésén, amelyen megjelent Maxim Gorkij, és Tolstoj Sándor is, a helyzetet kritikusként jelentették ki. Kamenev, a kormány nevében nyilatkozott. A szovjetkormány, az összes osztályokkal ki akar békülni. Koalíciós kormányt szándékozik létesíteni, csak-hogy Oroszországot az éhínségtől megmentse. Pétervárott hasonló a helyzet, mint Moszkvában.

LONDON. Gorkij Maxim felhívására Hoover, az amerikai kormány nevében azt ajánlotta Oroszországnak, hogy Amerika egy millió orosz gyermeket éllemez. ha a szovjetkormány kijelenti, hogy szüksége van az amerikai segítségre és ha az amerikai megbízottaknak teljes mozgási szabadságot biztosít.

— Sztérényi József balesete. Budapest. Báró Sztérényi József volt magyar kereskedelmi minisztert svábhgyi villájának közelében baleset érte. Sztérényi többed-magával autón igyekezett a villájához, az autó azonban felborult és utasai kizuhantak. Sztérényi a balkarián megsérült.

A királyi pár átutazott Aradon.

Az aradi rendőrprefektúra a tegnapi nap folyamán azt a hivatalos értesítést kapta, hogy a királyi pár ma hajnalban keresztülutazik Aradon. Már reggeli öt óra előtt megjelent az aradi vasúti pályaudvaron Radu Panca prefektus, Gritta Ovidiu rendőrprefektus, a katonaság képviselőiben Giorgescu ezredes, és Graur kapitány, az aradi információs troda főnöke. Öt óra 30 perckor már az összes előkészületek megtörténtek az uralkodópár fogadtatására. Majd néhány perc múlva megszólalt a pályaudvari jelzőcsengő és pontban öt óra 45 perckor bejutott az aradi vasúti pályaudvarra az udvari különvonat. A vonat hat kocsiból állott, ezek között volt egy étkezőkocsi, egy hálókocsi, szalonkocsi, fürdőkocsi és egy személyzeti kocsi. Az aradi pályaudvaron való tartózkodás alatt a királyi pár aludt a teljesen lefüggönyözött külön hálókocsiban. A vonat 15 percig időzött az aradi pályaudvaron, majd megindult Timisoara (Temesvár) felé. A királyi pár értesülésünk szerint Timisoaráról (Temesvárról) Jugoszlávián keresztül Franciaországba utazik.

Millerand békét akar.

Francia csapatok Felsősziléziában.

PÁRIS. Millerand elnök kijelentette, hogy a békét akarja. A két még a bonyolult külpolitikai viszonyokban is meg kell élni. Franciaországban nincs olyan nagyvágyás, amit nyíltan ne vallanának be. Csak a biztosítékokat kíván, hogy a jogos jóvátétel ellen elkövetett sérelmek ne ismétlődjenek. Nem tőlünk függ, hogy a lezajlott rettenetes háború az utolsó háború legyen.

PÁRIS. Briand francia miniszterelnök ragaszkodik ahhoz, hogy a felsősziléziai francia csapatokat megerősítsék.

Városok kongresszusa.

A polgármesterek értekezlete, amely Timisoaran (Temesvárott) folyt le, s amelyről az Aradi Közlöny beszámolt, leszögezte azt a tényt, hogy a városoknak bizonyos mértékig állást kell foglalniuk az új adótörvényekkel szemben és eddigi jogukat a pótdadók szedésére nem szabad teljesen feladniuk, mert ezzel veszélyeztetik autonómiájukat. Az értekezleten az az eszme merült fel, hogy ebbe a mozgalomba bevonják a régi királyságbeli városokat is és erre a célra ősszel nagyszabású városkongresszust hívnak egybe Bucarestbe vagy Jassiban. Azoknak a városoknak polgármesterei, akik a mostani értekezleten egybegyűltek, közös munkaprogramot fognak kidolgozni, amelyet az őszi kongresszus elé terjesztenek.

A trianoni béke.

PÁRIS. A Havas ügynökség jelentti: A trianoni békeszerződés okmányait 1921. július 4-én írták alá Trianonba egyrésztől Amerika, Anglia, Franciaország, Olaszország, Japán, Belgium, Kína, Kuba, Görögország, Nikaragua, Panama, Lengyelország, Portugália, Románia, Jugoszlávia, Sziám és Csehszlovákia, másrésztől Magyarország. A békeokmányokat a tegnapi ülésen cserélték ki, amelyen Jules Cambon elnökölt. Az ülésen Jules Cambon a következő beszédet mondotta:

— Az a szerződés, amelyet most végérvényesen becikkelye-

A hőség pusztítása.

(Kigyulladt erdők. — Nagy vízhiány mindentelén.)

Legelőször Angliában, Franciaországban és Amerikában jelentkeztek a hőhullámok, amelyek most átsaptak Belgiumba, Norvégiába, Hollandiába, onnan Ausztriába, Magyarországra és hozzánk is. Norvégiában és Hollandiában a nagy hőség következtében egyes erdőségek kigyultak és nagy területen elégték. A bajt növeli az, hogy a vizek annyira elapadtak, hogy a lakosságot és állatállományt vízhiány fenyegeti. Hollandiát annál érzékenyebben sújtja a csapás, mert hónapok óta nem esett eső az országban.

Irodalom és művészet.

A budapestiek.

Röviden így nevezik azt a művészársaságot, amely tegnap este a nyári színházban vendégszerepelt. Nem gyűlt össze nagy közönség a kabaré-előadásra, ami részben az elviselhetetlen hőségnek, de főként az 50 százalékos helyáremelésnek tudható be. Pedig a kiváló budapestiek megérdemlik, hogy nagy közönség gyönyörködje művészetükben. Ők maguk szolgálnak rá a legelősebb elismerésre, de nem a miénk, amely bizony a budapesti kabaréirodalom selejtjéből került együvé. Gyenge egyfelvonásos darabok, kedves, de nagyon régi kuplék szerepelnek a műsoron s a közönség, amely újat akar, bizony csalódott. Dehát konstatáljuk a letagadhatatlan tény, hogy a művészek megérdemelt, szinte sikert aráltak. Első helyen kell megemlítenünk Z. Molnár Lászlót, a budapesti Magyar-színház kiváló tagját, aki különösen egy paraszt egyfelvonásosban nyújtott elsőrangú Harsányi Rezső, a leghatásosabb karakter-színésznek egyike a „Fekete párduc” című rémdarabban négyes szerepében briliáns színpadi produkcióban csillogtatta kivételes talentumát. B. Marton Erzsébet, a jeles drámai művésznő, a legideálisabb színpadi alak megrázó drámai erővel játszotta ebben a darabban a bukott nőt. Kár, hogy indiszpozícióval küzdött. Igen tetszett H. Szücs Nelly, a kedves előadó művésznő és Szász Teri, aki az első darabban elragadó bájjal játszott egy gimnazistaleányt és a paraszt-darabban egy tüzről pattant menyecskét. (Ky.)

* Az aradi nyári színpad műsora. Pénteken: Timár Liza. Várnay Jenő bucsuja. Szombaton: Tatárjárás. Várnay

Hogy történt a ratifikációs okmányok kiosorolása?

zünk, nem tudta elkerülni, hogy azokkal a kritikákkal találkozók, amelyekkel minden emberi mű találkozhat. Azonban a szerződést a béke szellemében szerkesztették meg. Valamennyi itt jelenlevő hatalom arra számít, hogy valamennyien közös jóakarattal fogják azt alkalmazni és ezáltal újból megvalósul az a nagy mondás, hogy ez a béke a jóakaratu emberek békéje.

Ezután Prasnovsky magyar követ választott. A választ az Aradi Közlöny már tegnap közölte.

GENF. A népszövetség szeptember 5-én tárgyalja Magyarországra felvételi kérvényét.

Jenő bucsuja. Vasárnap d. u.: Nagy parkünnepély. Este a színpadon: Kis lord. Vágó Béla vendégszereplése. Hétfőn: Rang és mód. Vágó Béla vendégszereplése.

* Várnay Jenő bucsúfelvétele. Várnay tisztelettel méltó bucsúztatásban akarták részeseit kedvenc művészeit s ezért tömegesen váltják meg jegyeiket. Színpadon kerül Timár Liza, Bródy Sándor nagyszerű darabja, melynek érdekességét növeli, hogy Szendrey Mihály egyik régi jó szerepét, az orvost játsza. Várnay második bucsúestje szombaton lesz a Tatárjárásban, Lohonyai tábornok szerepében. Ez alkalommal Barics Gyula játsza Lörentey szerepét, Riza báróné szerepét Halmos Mici, míg az önkéntes szerepét Seregh Marcsa kreálja Aradon először.

* Vágó Béla, a budapesti Magyar színház művészeinek első fellépte vasárnap este lesz a Kis lord című énekes vígjátékban, míg hétfőn Rang és mód-ban fog Vágó másodszer játszani.

* A színtársulat vasárnap délutáni parkünnepélye eseményszámba fog menni. A közönség szórakoztatására a rendező-bizottság minden előkészületet megtesz. A látványosságokon kívül a legjobb ételeket és italokat szolgálják fel. Ugy az előadások, mint a parkünnepély jegyeit a téli színház pénztára előre árusítja.

MOZI. * Kacagató vígjáték az Urániában. Feleségem házassága a címe annak a külön humorral megépitett vígjátékban, amelyet óriási siker mellett mutatott be már két napon át az Uránia. A kacagatóbbnál kacagatóbb jelenetek követik egymást, amelyeknek sajátosságát kölcsönöz az olasz légtér, amelyben a darab meséje lejátszódik. A szellemesség és gyorspergésű helyzetkomikumok régebbi nem élvezett szórakozást nyújtanak a közönségnek, amelynek a legderültebb hangulatban van módja gyönyörködni az elragadó és bájos felvételekben. A főszerepben Thea Kiváló olasz színművésznő ragyogtatja a közönség által annyira kedvelt művészetét. A kitűnő kacagató filmet már csak pénteken mutatja be az Uránia.

* El az asszonytól... Az Apolló műsorának volt az a gyönyörű kép két napon át a szenzációja. Ez a négyfelvonásos romantikus dráma messze felülmúlja az ez zsánerbe tartozó képeket, mert már tárgyánál fogva is igen érdekes meséjét elképzelihetetlenül gondos kiállításban mutatja be. A vándor cigány élet mindig telve van miszticizmussal, romantizmussal, amelyek örökké a közérdeklődés homlokterében fognak állani. Bill, egy hegedűművész szerelmes lesz Elda von Charnyba. Elhagyja kedvesét, Sylvit és vándorlás közben egy gróf kegyelme jut neki örökösévé teszi meg. Most már mint gazdag ember jelentke-

zik Eldánál, aki ennek dacára nem hajlandó vőlegényét elhagyni. Ekkor kiűző Billből szenvedélyes cigánytermészete Belopózik Elda lakásába és az ellenszegülő nőt megöli. Menekül. De végzetes egy kalandornő hálózába kergeti, akinek feljújnak emlékei. Nem bírja ezeket elviselni, öngyilkos lesz. A végtelen finom rajzu dráma utóljára megy ma az Apolló műsorán.

A marokkói harcok

(Spanyolok és arabok küzdelme.)

MADRID. Melilla városát és környékét, valamint a Tresorca-félszigetet a spanyol kormány meg erősítette. Nem valószínű, hogy az arab felkelők Melilla megtámadására gondolnának, mert a várost a spanyolokhoz hű maradt Deni Sihar seik és törzse védelmezi. Melilla felől ágyudörgés hallatszik. Valószínű, hogy Davarró tábornok hadosztálya harcol a környéken. Az Orlandó hadosztály sorsáról nem érkezett jelentés. Valószínű, hogy Szeluam és Nador környékén harcban van kisebb arab osztagokkal. Melillában az élet visszatért a rendes mederbe.

A londoni főrabbi Aradon.

(Ünnepélyes fogadtatás a vasúti állomáson.)

Ma délután az öt órai bécsi expresszvonattal érkező ember érkezett Aradra: dr. Gaster Mózes, a román származású londoni főrabbi, aki mint folklorista és filológus Európa-szerte ismert és becsült nevet vívott ki magának. Dr. Gaster 1856-ban született Bucarestben. Tanulmányait külföldön végezte, a doktorátust Jemenben nyerte el s ugyanakkor a román nyelvről és a történelemről hatalmas munkát írt. Francia, angol, német és román nyelven számos munkája és monografiája jelent meg. Később tanítványa és munkatársa volt Haidennek, a nagy filológusnak. Dr. Gaster Mózes 1915-ben a Folklore-társaság patronáza alatt, amelynek több ízben alelnöke is volt, a román nép történetének egy kötetét adta ki. Most a délkeleti Európai Intézet megbízásából jött Romániába Londonból, hogy az ország fontosabb kulturális központjaiban nyilvános előadásokat tartson.

Dr. Gaster ma délután öt óra kor érkezett meg a bécsi nemzetközi gyorsvonaton. Megérkezése előtt a kurticsi pályaudvaron Murgocsi bucarestii egyetemi tanár, a Délkeleti Európai Intézet megbízottja, a prefektúra képviselőiben Trailescu Jonel prefektusi titkár és Straitmann bucarestii hírlapíró, az aradi vasúti állomáson pedig Radu Panca prefektus, Gritta Ovidiu rendőrprefektus és Nedelcu helyettes polgármester fogadták. A főrabbi, aki leányával jött Aradra, két napot tölt Aradon és innen Timisoarara (Temesvárra) megy, ahol előadást tart. Dr. Gaster holnap este hét órakor tartja meg a Kultur-palota nagytermében egyetlen aradi előadását, utána a Fehér Kereszt éttermében a prefektus jelenlétében közös vacsora lesz. Aradi előadása iránt városszerte nagy az érdeklődés.

A pincérek ügye

a döntőbíró előtt.

Ma tartott a pincérek ügyében tárgyalást az aradi törvényszék. A döntőbíró elnöke Horváth János táblabíró volt. A tárgyalás nem hozta meg a kívánt eredményt, mert a kávéosok és vendéglősök ipartársulata most sem tudott meg egyezést létrehozni az alkalmazottakkal, akik túl magas követeléseikkel meghiusították a munkaadók minden jóindulatát. A tárgyalások a késő déli órákig elhúzódtak. Popescu inspektor a tárgyalás elején hosszas beszédben próbálta kiegyenlíteni az ellentéteket. A vendéglősök és kávéosok azonban természetesen nem javíthattak, a jelenlegi maximális árak mellett, mikor ugyszólván minden üzem ráfizetéssel dolgozik. A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

Egy igazgató népjóléti adója.

(Ké a lefoglalt butor?)

Martens Cézár nyugalmazott mezőhegyesi cukorgyári igazgatóra, aki az Aradi Központi Takarékpénztár egyik igazgatósági tagja, a népjóléti bizottság annak idején 10 ezer korona népjóléti adót vetett ki. Miután Martens a népjóléti adót nem volt hajlandó megfizetni, dr. Jegessy Károly városi tisztifőgyűlés Arad város közönsége nevében végrehajtást vezetett ellene és az adó tartozás fejében lefoglalta összes butorait. A végrehajtás után Martens Cézárné, akinek hárommeseletes háza van Aradon, igénykérését adott be az összes lefoglalt butorokra s keresetében azt állította, hogy a butorok az ő tulajdonát alkotják, még a lakásban levő Wertheim-vasszekrény is. A bíróság ebben az ügyben a tárgyalást megtartotta, de döntést nem hozott. Éles Simon járásbíró az újabb tárgyalást szeptember 3-án tűzte ki s ekkor Martensnének esküt kell tennie igénykereseti állításaira. Ha beigazolódik és Martensné esküvel is igazolja, hogy a férje ellen vezetett végrehajtás alkalmával lefoglalt butorok az övé, akkor a bíróság Arad város közönségét el fogja utasítani keresetével.

Bálóné könyve.

(Paksy detektív vallomása a Tisza perben.)

BUDAPEST. A Tisza per tegnapi főtárgyalásán folytatták Paksy János detektív kihallgatását. Paksy elmondotta, hogy a terheltekkel többször kijárt vacsorázni. A detektíveknél ez szokásban volt. A vacsorák költségeit dr. Ulain fizette. Az elnök ezután a Bálónéféle könyv ügyében intézett kérdést Paksyhoz, aki kijelentette, hogy az elnök ne nézze őt olyan hülyének, hogy Bálóné könyvét összetévesztheti a törvénykönyvvel. Gadó főtárgyalási elnök indulatosan rákiáltott: Fizye! meztem, ha még egy alkalommal így viselkedik, rögtön letartóztatom. Egy kocsi nem beszél így,

Ardrágítás a strandok büfféiben.

(Engedély, amelyről senki sem tud. — Szigorú vizsgálatot!)

A Neptun és katonafürdő közönsége köréből már több ízben hangzott el panasz, a két fürdő büffébérlői ellen, akik nemcsak hogy a maximális árnál jóval drágábban árulnak, hanem sokkal kisebb adagokat adnak, mint ahogy az a főpolgármester ármaximálási rendeletében elő van írva. A büffébérlői szerint a főpolgármester engedélyt adott nekik arra, hogy maximális áron felül 15—25 százalékkal árusítsanak. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste Nedelcu Miklós helyettes polgármestert, Herling Gyula városi főmérnököt és Potioan első kerületi előljárót, akik semmit sem tudnak arról, hogy a főpolgármester engedélyezte volna a fürdők büffébérlőinek a maximális áron felül való árusítást. Ha a főpolgármester engedélyt adott volna a büffébérlőinek, elsősorban Potioan első kerületi előljáró tudott volna a főpolgármester intézkedéséről, mert az az előljáróság hatáskörébe tartozik. Különben is indokolatlannak tartjuk az áremelést a fürdők büfféiben, mert a büffébérlői nem dolgoznak nagyobb kiadásokkal, mint a városban levő vendéglősök és kávéosok. A fürdők közönsége rá van utalva arra, hogy az ottlevő büffékben szerezzék be a szükséges üdítő italokat és ételmezt és kénytelen tenni, hogy ott szabadon és ellenőrzés nélkül ardrágítsanak. Az illetékes hatóságok figyelmébe ajánljuk az ügy megvizsgálását.

Nyilatkozik az árelenőrző bizottság elnöke.

Dr. Pavelianu táblabíró az aradi törvényszéken működő árelenőrző bizottság elnöke a napokban az Aradi Közlöny munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Az utóbbi időben arról értesültem, hogy a strandfürdők büfféiben nagyarányú ardrágítás folyik. A büffék tulajdonosai azzal érvelnek, hogy a főpolgármester engedélyt adott számukra, hogy 15—25 százalék felért számítsanak. Erről a rendelkezéséről nem tudok. De ha így is lenne, akkor

is lényegesen drágábban adnak mindent, mint esetleg megengedett percent. Részemről nem hiszem, hogy ilyesféle rendelkezés lenne annál is inkább, mert a főpolgármester ur megmutatta, hogy mennyire tisztában van a piaci árakkal akkor, mikor megszabta az új maximális árakat. Éppen ezért nem lenne indokolt, hogy a strandbüffések, akik ugyan csak az aradi piacon olcsón szerzik be áruikat, szabadon ardrágítsanak. Érdeklődni fogok illetékes helyen és a legszigorúbb eljárást indítjuk meg a büffések ellen, ha önkényesen járnak el. Nem fogom tenni, hogy Aradon bárki is tullepje a főpolgármesteri hivatal által megszabott árakat. A büfféseket az első feljelentés alkalmával a legszigorúbb pénzbüntetéssel fogja sújtani az árelenőrző bizottság, visszaesés esetén pedig a fennálló paragrafusok értelmében az ardrágítók elleni kivételes rendeletek alapján az iparengedély megvonásával fogjuk sújtani.

Itt említjük meg, hogy az árelenőrző bizottság dr. Pavelianu táblabíró szabadsága miatt a jövő hónap 16-ig nem tart ülést. A nyári szünet letelte után több ardrágító korcsmáros és piaci kofa ügye kerül ítélethozatalra.

Nincs engedély.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma délután érdeklődött a Neptun büfféjének bérlőjénél, hogy van-e engedélye a főpolgármestertől a felárak számítására. A büffébérlője kijelentette, hogy ilyen engedélyt nem kapott a főpolgármestertől, de már benyújtotta a városhoz a kérvényt, hogy engedélyezzék az árak felemelését. A büffés tagadta, hogy a megengedettnél drágábban árusította volna az ételeket és italokat. Ekkor azonban a büffében tartózkodó fürdővendégek csoportosan jelentkeztek azzal a panasszal, hogy az ételek és italok ára nemcsak drágább a maximális áránál, hanem a mennyiségük is oly csekély, hogy már ez is nyilvánvaló ardrágítás.

Az apagyilkos.

(Két évi fegyházbüntetés.)

Ma tárgyalta az aradi törvényszék büntető tanácsa Bogdán Máté bűnperét, aki néhány hónappal ezelőtt Draucon megölte édesatyját. Az öreg Bogdán iszákos ember volt és fia feleségét is el akarta csábítani. Egy alkalommal baltát ragadott fiára, de ez kiragadta az öreg kezéből és szerinte önvédelemből halálosan megsebesítette. A bíróság nem fogadta el Bogdán Máté védekezését, mert a fennálló törvények érdekében az apát csak akkor lehet önvédelemből megölni, ha előbb a fiu megkísérelte a menekülést és az sikertelen maradt. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével két évi fegyházra ítélte Bogdán Mátét, tekintve azonban, hogy megfelelő garancia van arra, hogy Bogdán nem fog megszökni, a tábla döntéséig ideiglenesen szabadlábra helyezte.

Tapolczay Dezső — banktisztviselő.

(Nyugalomba vonult színművész.)

Aradon sokan ismerik Tapolczay Dezsőt, a Vígsház volt tagját, aki legutóbb a budapesti Városi színház igazgatója volt. Tapolczay kezdő színész korában tagja volt az aradi színtársulatnak, s Aradhoz oly kellemes emlékek fűzték, hogy azóta sokszor itt töltötte nyári vakációját és fellépései vel feledhetetlenül kedves estéket szerzett az aradi közönségnek. Tapolczay Dezső negyven évig működött a színi pályán sok sikerrel. A jeles művész most nyugalomba vonul és polgári pályán keres boldogulást. Egy budapesti táviratunk azt hozza hírül, hogy Tapolczay a Városi színház igazgatója, amelyet Budapest székesfővárosa visszavett, már el is bucsuzott. A kiváló művész egy nagy budapesti pénzügyésznél kapott állást, mint számfejtő. Tapolczay új pályáján bizonyára épp úgy meg fogja állni helyét, mint negyven évig a színpadon tette, annál is inkább, mert a számok birodalmában szakemberré lett, hiszen évtizedekig ő volt a magyarországi Színészegyesület számfejtési osztályának vezetője.

lást, mint számfejtő. Tapolczay új pályáján bizonyára épp úgy meg fogja állni helyét, mint negyven évig a színpadon tette, annál is inkább, mert a számok birodalmában szakemberré lett, hiszen évtizedekig ő volt a magyarországi Színészegyesület számfejtési osztályának vezetője.

Megdrágult a pálinka.

(Életbelépett az új szeszadó.)

Nagy veszély fenyegeti az alkoholistákat. A pénzügyminiszter ugyanis ma távirati úton közölte az aradi pénzügyigazgatósággal az új szeszadó rendeletét. Az új szeszadó lényegesen magasabb a réginél és már e hó 24-én életbe is lépett. A szeszadót hektoliter fokonként 20—25 leiban állapították meg. A sör adója 55 bani literenként. A pálinkaadóhoz az eddigi adókon felül a 30 fokon alul pálinkánál literenként 10 bani, a 30 fokon felüli pálinkánál pedig deciliterfokonként 10 bani járul. A jövőben a termelőnek egy személynél csak 30 liter pálinkát szabad megtartania az eddigi hatvan liter helyett. Különös érdekességgel bír, hogy a kormányrendelet a nőknek nem hagy meg semmi pálinkát.

Az aradi poliklinika.

(Szeptemberben megnyílik.)

Dr. Cucu Vazul városi főorvos ma érkezett haza Clujról (Kolozsvárról) ahol hivatalos ügyeket intézett el. A főorvos megsürgette a poliklinika felállítását. Azt az értesítést kapta, hogy szeptember hónapban feltétlenül meg lesz Aradon a poliklinika. A szükséges műszereket és felszereléseket már beszerezte a cluji (kolozsvári) egészségügyi vezérigazgatóság és azokat a napokban utnak indítja Aradra. A poliklinikát a volt szabadkőműves páholyba helyezik el, ahonnan szeptember elsején kiköltözik a második kerületi rendőrkapitányság.

A teherautó halottja.

(Szerencsétlenség az országúton.)

Ma délután a borossebesi csendőrség borzalmas szerencsétlenséget jelentett az aradi kir. ügyészségnek. Dincz Alexandru ottani jómódú gazdálkodó csikókat próbált betanítani. Az uton egy teherautomobil jött vele szemben. Dincz előre kiáltozott, hogy álljon meg, mert a csikók megvadulnak. A teherautó soffitörje azonban nem hallgatott rá és teljes sebességgel vágatott el a megijedt lovak mellett. A nagy zakatolástól a lovak futni kezdtek és egy táviróoszlopnak ne kivitték a szekeret. Dincz Alexandru kifordult a kocsiból. Homloka nekiütődött a faoszlopnak és ketté zúzódott. Mire az orvos megérkezett, már csak a beállott halálkonstatálhatta. Az aradi ügyészség megadta a temetési engedélyt.

H I R E K.

Kabát nélküli férfiak.

Uj divat köszöntött be hozzánk. Talán nem is lehet divatnak nevezni, mert már mindannyian megszoktuk, hogy divatnak csak a kényelmetlen viseletet szokták elkeresztelni. Talán a szeszélyes hőhullámnak lehet köszöni ezt a szinte forradalmian ható újdonságot. Tegnap óta kabát nélkül, ingben járnak a férfiak Aradon. Legelőször Beregi Oszkár kezdte meg a divatott és másnap már négy-öt követője akadt. Ma este a korzon már számtalan ingben sétáló férfit lehetett látni. A nyári színházban is türehtelen hőség volt tegnap este. Az ingbenjárók itt is szerephez jutottak és rövid pillanatok alatt a közönség minden férfi tagja, akinek csak kifogástalan inge volt, levette a felsőkabátját és így élvezte a szép kabareéstét. Haladunk. Talán a jövő kánikulában már strandkosztümben fognak ülni az emberek a színházban és fürdőtoalettben fognak sétálni a Maros-korzón.

— **Barabás Béla** itthon. Dr. Barabás Béla nyugalmazott főispán rokonai látogatására 10 napig Budapesten tartózkodott. Dr. Barabás a tegnap este érkezett vissza Aradra.

— **Romániai illetőségű oroszországi hadifoglyok.** Kassa. A napokban Oroszország felől 135 romániai illetőségű magyar hadifogoly érkezett Kassára. A csehszlovák hatóságok a hadifoglyokat Romániába szállítják.

— **Katasztrófa egy fürdőben.** Zürich. Solothurn városkában végzetes szerencsétlenség történt az ottani női fürdőben. A fürdő egyik padlója leszakadt és negyven leány a vízbeesett. Nyolc leány a fürdőbe fullt.

— **Kinevezés.** Bona Vazul megyei főjegyzőt a VII. fizetési osztály 1. fokozatából a VI. fizetési osztály III. fokozatába nevezte ki a belügyminiszter.

— **Agyonharapott egy sertés egy utcaseprőt.** Tegnap az esti órákban furcsa szerencsétlenséget jelentettek az ügyészségnek. Ujaradon egy utcaseprőt megharapott egy sertés. A szerencsétlen ember kezét a szó szoros értelmében leharapta a megdühösödött állat, azonkívül arcát és mellét is súlyosan összeharapta. Az öreg utcaseprőt azonnal behozták a kórházba, ahol a súlyos vérvesztés következtében az éjszaka folyamán meghalt.

— **Ehunyt földbirtokos.** Budapest. Gyergyószentmiklósi Kövér Lajos volt temesmegyei földbirtokos, aki repatriáltatta magát, Budapesten meghalt.

— **Elhalasztott kényszerregyezségi tárgyalás.** Ma kellett volna megtartani az aradi törvényszéknek Róth József fűszerkereskedő kényszerregyezségi tárgyalását. Róth József ügyvédje a tárgyalás elején orvosi bizonyítványt mutatott fel, mely szerint megbizottja jelenleg beteg. A bíróság a tárgyalást elhalasztotta.

Hazaárulók ügye a magyar nemzetgyűlésen

(Lehet-e tárgyalni külföldi politikussal?)

BUDAPEST. A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén folytatták az indemnitás tárgyalását. Meskó Zoltán szóváltette a királykérdezt és azt kérdezte, tud-e a kormány arról, hogy a husvétihez hasonló puccsról beszélnek. Némelyek szerint Károly exkirály az országban van és itt rejtegetik: Ő abban a reményben, hogy a kormány minden lehetőt megtesz arra nézve, hogy a husvétihez hasonló puccs ne történjék, a javaslatot elfogadja. Ezután Rassay Károly a hazaárulók le tartóztatása ügyében szólt és kijelentette, hogy a szociáldemokráta munkásságnak kétségtelenül hazafias vezetői vannak. Szóváltette a politikai pereket is. Kérdés, mondotta többek között, vajjon a nemzetgyűlés perhorreskáljái-e politikusként a külfölddel való esetleges olyan érintkezését, amely a nemzet javát szolgálja? Mikor a multkoriban néhány politikust összekötöttet keresett Belgráddal, olyan hírek keringtek, hogy ezek hazaárulók, akiket dinárokkal vesztegettek meg.

Friedrich István: Aki a kormány megkerülésével tárgyal, le kell csukni.

Gróf Bethlen István miniszter elnök nyomban válaszolt a felszólalásra. Perisan Adám és dr. Rejoed Alpár ügyében olyan adatok birtokába jutott, hogy kötelese-

ge az ügyet megvizsgáltatni. Nem felel meg a tényeknek az, hogy liberális képviselők, liberális blokkhoz és polgárok s munkások pártjához tartozók ellen eljárást indított volna. Csupán liberális lapok részéről történtek ilyen híradások. Ugyilátszik, érzik, hogy az ügy mögött van valami amiért a liberális blokkal szemben eljárás volna indítandó. Ami Raskaynak azt a kérdését illeti, hogy szabad-e magyar politikusként külföldi politikussal a haza érdekében érintkezni és egyes kérdéseket megbeszélni, ez helyes, magától értetődik és kifogás alá nem eshetik, azonban azt véli Rassay eszmefuttatásából, hogy tényleg folytak a liberális blokk, vagy liberális képviselők és barátai, valamint valami külhatalom között megbeszélések. Arra figyelmeztet, hogy ez az országra káros. Nem szokás és nem is ildomos, hogy a kormány tudta és hozzájárulása nélkül magyar és külföldi politikusként között megbeszélések folyhassanak. Káros ez azért, mert az illetők nem lehetnek olyan helyzetben, hogy a külpolitikát helyzetet úgy ismerjék, mint a kormány. Arra utal végül, hogy gróf Teleki Pál volt miniszterelnök a kormány hozzájárulásával volt külföldön és folytatott megbeszéléseket külföldi tényezőkkel.

— **Házasság.** Szegő Flóris és Szilványi Stefi folyó hó 24-én Aradon házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **A repatriáltak részére a következő adományok érkeztek:** Török Károly 2 kg. bab, Nemess Géza 100 lei, Rimer Jánosné 7 kg. liszt, özv. Kaufmann Lajosné 4 kg. liszt, 5 lei, Szálhmáry István 1 kenyér, 1 tök, 15 drb. uborka, Szemmary Györgyné 5 kg. kenyér, özv. Kalkó Istvánné 7 kg. liszt, 1 kg. bab, N. N. 1 bögre zsír, 2 kg. liszt, Gábor Andrásné 20 kg. liszt, Kintzig Gézáné bab, lekvár, kalarabé, tök, Kohn Jenő 75 kg. liszt, Bencze Pál 1 kenyér, özv. Brunner Ferencné 5 kg. só, 2 kg. szalonna, Prolich Istvánné 5 kg. liszt, Péchy Gézáné 5 kg. liszt, 1 és fél kg. szalonna, N. N. 50 kg. liszt, Friedmann Gyuláné 50 drb. zöldpaprika, 12 fej kelkáposzta, 4 drb. tök, 1 tábla szalonna, Balogh Bálintné 20 lei, Klüngenpöck Károly, Eizela Ferenc, Tipold Jánosné, Turko Tódorné, Torma Pálné, Gróza Györgyné, Erbeszkern Béla, Jakab Györgyné, Szelezsán Száváné, Maer Pál, Nemes Ferenc, Kiss Ernőné, Száljai Aladár zöld babot, tököt, uborkát, kelkáposztát, kalarabét adományoztak nagyobb mennyiségben, Riesz J. és Társa 6 tököt, zöldbabot. Mindezekért az adományokért hálás köszönetet mond a repatriáltak nevében a Növédelmi Hivatal.

— **Atutalásokat Magyarországra és Ausztriába stb. a legelőnyösebben eszközöl Lloyd Bank Arad, Minorita templommal szemben.**

— **Rocketeller szétosztotta vagyonát.** Egy amerikai lap írja, hogy John Rockefeller, az ismert milliárdos többé már nem a világ leggazdagabb embere, mert majdnem minden vagyonát szétosztotta hozzátartozói és közeli rokonai között. Ezzel az Egycsült-Államok igen tekintélyes kincstári örökösödési illetékei estek el.

— **A háborús bűnösök.** Bazel. Olaszország kijelentette a francia kormány kérdésére, hogy nem mond le a háborús bűnösök elítéléséről.

— **Kömvészek kerestetnek.** A munkafelügyelőséghez ma délelőtt az albaiuljai (gyulafehérvári) munkásbiztosító pénztártól távirat érkezett, melyben értesíti a munkafelügyelőséget, hogy a koronázási előkészületekhez 40 kömvésre van szüksége. Azok a kömvészek, akik részt akarnak venni a munkálatokban, jelentkezzenek a munkafelügyelőségél. A munkások napi bére 60 lei.

— **Magyarországon a városi birtokokat le felosztják.** Budapest. Hegedűs Lóránt magyar pénzügyminiszter kijelentette a városok kongresszusa küldött-ségének, hogy részben a városi birtokokat is fel fogják osztani.

— **A vasut jogi ügyel.** Részletesen beszámoltunk arról, hogy a CFR. bucarestii vezérigazgatóságának rendeletére az aradi vasuti igazgatóság jogügyi osztályát a timisoarai (temesvári) üzletvezetés mellé csatolják. Ma arról értesülünk, hogy az aradi üzletvezetés jogügyi osztályának Timisoarara (Temesvárra) való áthelyezése hivatalosan már megtörtént. Az aradi üzletvezetés kebelében ezentul csak ugynevezett külön jogi csoport fog működni dr. Costa György, az aradi üzletvezetés jogügyi osztályának helyettes főnöke vezetésével. Ez a jogi csoport már a timisoarai (temesvári) vasutigazgatóságnak egyik mellékszerve lesz. A dr. Costa György vezetésével működő aradi jogügyi csoport jogkörébe tartozik továbbra is az aradi vasutigazgatóság hatáskörébe tartozó CFR. alkalmazottak összes fegyelmű ügye.

— **A megölt volt szerb miniszter.** Zágráb. A meggyilkolt Draskovics Milorad volt szerb belügyminiszter elleni merénylet értelmi szerzője Hoszgoria Rudolf. A hatóságok elrendelték körözését és tízezer dinár jutalmat tűztek ki fejére.

— **Halálozások.** Az aradmegyei Kiszjenő község egyik előkelő családját borította gyászba id Ladányi Kálmán halála. Id Ladányi Kálmán e hó 23-án életének 25-ik évében váratlanul hunyt el. Temetése július 26-án délelőtt 8 órakor folyt le a kiszjenői református sírkertben általános részvét mellett.

Kaufmann Károly tekintélyes pan-kotai kereskedő 77 éves korában ma jobblétre szenderült. Az elhunyt tekintélyes rokonság gyászolja. A temetés holnap, pénteken délután 4 órakor lesz.

— **Gyümölcs-razzia.** A városi orvosi hivatal ma délelőtt egészségügyi razzia-t tartott a gyümölcsplacon. Nagy mennyiségű romlott almát és érelten dinnyét foglaltak le. Az árusítók ellen megindították az eljárást.

— **Vasutasok szabadsága.** Az aradi kerületi vasutigazgatóság ma értesítést kapott a CFR. bucarestii központjától, hogy egy nemrég kiadott rendelet értelmében a jövőben a nem kinevezett CFR. tisztviselők is megkaphatják a 15 napi szabadságot.

Mindennemű porcellánt, ezüstöt, szőnyeget és lakásberendezést vesz és elad Salon Artistique Bul. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. sz.

— **A Radnai-ut burkolása.** A város még a mult év december havában szerződést kötött a kisbeséi bányatársasággal 150 vagon bazaltkő leszállítására, amelyet a Calea Rádnaiei (Radnai-ut) kikövezésére használnak fel. Eddig a bányatársaság ötven vagon bazaltkővet szállított Aradra. A mérnöki hivatal még márciusban hozzá akart fogni az ut kikövezéséhez, de a szállítási nehézségek miatt a bazaltkővek csak a napokban érkeztek meg. A munkálatokhoz már hozzáfogtak, s ezek körülbelül november hónapban fejeződnek be. Az 1200 méteres utat nyolc centiméteres átmérőjű bazaltkővekkel borítják be.

— **A hőség áldozatai.** A Pannonia szálloda két takarítónője ma délelőtt hirtelen rosszul lett és a mentők a kórházba szállították őket. Valószínű, hogy a hőség okozta rosszulletüket.

— **Csak az ékszeres és versenypáripák.** Budapest. A magyar nemzetgyűlés illetékes bizottságai a márkincsek és butorok vagyonváltását kivették a törvény keretéből. A váltásolás az ékszeresekre és versenypáripákra megmaradt.

oooooooooooooooo

Ausztriában újból szalutálni kell.

(Tüntetik a bécsi katonák.)

Az osztrák köztársaság kormánya már régebben megszüntette azt, hogy a katonák tiszteljenek fellebbvalóiknak. Most azután egy bécsi távirat azt jelenti, hogy az osztrák hadügyminiszterium rendeletet készít, amely visszaállítja a katonai köszöntési kötelezettséget. Ezenkívül pontosan meg fogják állapítani a katonatanácsok jogait. Az osztrák hadvezetőség szeptemberben nagyobb szabású hadgyakorlatokat tart.

BÉCS. Az itteni helyőrség tüntetett az új szolgálati előírások ellen. Különösen a tisztelgési kötelezettséget és a kimaradási engedélyek korlátozását tartja sérelmesnek. A helyőrség katonái végigvonultak a körutakon és fenyegetőleg léptek fel. A katonaság hoz nagy tömeg csatlakozott. A szónokok azt hangoztatták, hogy ez a tüntetés csak előpróba s ha ennek nem lenne hatása, akkor a munkástömeget is bevonják.

Közgazdaság.**A valutapiac.**

Július 28. Zürichi nyitás: Berlin 765, New-York 609, Milano 2490, Prága 765, Budapest 167 és fél, Zágráb 340, Bucuresti 780, Varsó 30, Bécs 70, osztrák lebélyezett korona 70.

Budapesti zárlat: Napoleon d'Or 1280, dollár 405, francia frank 3090, márka 505, lira 1595, osztrák lebélyezett korona 40, rubel 44'5, leu 505, szokol 505, dinár 850, lengyel márka 17'5.

Bécsi nyitás: Márka 1205, leu 1210, lira 3925, francia frank 7250, svájci frank 15550, dollár 950, szokol 1120, angol font 3400, dinár 2140, magyar korona 259, lengyel márka 44'5. **Kifizetések:** Zágráb 540, Berlin 1200, Prága 1200, Budapest 258, Milano 3950, Svájc 15600, Varsó 46, Amsterdam 29500, Newyork 957, London 3438, Páris 7300, Bucuresti 1220. **Értékpapírok:** Osztrák Hitel 1669, Magyar Hitel 4240, Rimamurányi 5590, Magyar Államvasut 5600, Déli Vasut 2800, Salgótarjáni 10080. Az irányzat üzletelen volt.

Zürichi zárlat: Berlin 762, Newyork 609, London 2180, Páris 4707'5, Milano 2525, Prága 765'5, Budapest 167'5, Zágráb 340, Bucuresti 780, Varsó 30, Bécs 70, Osztrák lebélyezett korona 70.

Bécsi zárlat: Márka 1180, leu 1200, lira 3860, francia frank 7250, svájci frank 15400, dollár 938, sokol 1190, angol font 3380, dinár 2120, magyar korona 253, lengyel márka 44'25. **Kifizetések:** Zágráb 532'5, Berlin 1190, Prága 1190, Budapest 253'25, Milano 3875, Svájc 15450, Varsó 47, Amsterdam 29000, Newyork 946, London 3390, Páris 7275, Bucuresti 1210. **Értékpapírok:** Osztrák Hitel 1690, Magyar Hitel 4225, Rimamurányi 5520, Magyar Államvasut 5600, Déli vasut 2690, Salgótarjáni 9750.

Arad megye a brazíliai kiállításán.

A brazíliai köztársaság 1922-ben a délamerikai államok függetlensége kilévásának száz éves évfordulója alkalmával Rio de Janeiro városában hatalmas méretű nemzetközi kiállítást és mintavásárt rendez. Erre az alkalomra Romániának külön helyet tartanak fenn, hogy ipari termékeit a kiállításon bemutathassa. Ez ügyben ma értesítés jött a megyei prefektúrához, hogy az összes gyárakkal és ipari vállalatokkal tudatni kell, hogy a jövő évi brazíliai mintavásáron termékeikkel, ugymint sóval, olajjal, benzinnel, árpával, búzával, rozsszal, fenyőfadesztkával, szövött cikkekkal stb-vel részt vehetnek.

— **A lebélyezettlen koronabankjegyek.** A Monitorul Oficial június 23-iki számában a pénzügyminiszter felhívja mindazokat, akiknek tulajdonában lebélyezettlen osztrák-magyar bankjegyek vannak, hogy július 30-ig tegyék letétbe azokat az illetékes pénzügyigazgatóságnál. Szükség van erre azért, hogy a pénzügyi kormány a saint-germaini békeszerződés értelmében beküldhesse a bankjegyeket a jóváteletti bizottságnak.

— Magyarország megengedte a liszt-kivittelt. Budapest. A minisztertanács el-

fogadta azt a rendeletet, amely szeptember 30-ig teljesen szabaddá teszi a liszt-kivittelt a külföldre. Métermázsánként 600 korona illeték ellenében szabadon szállítható ki a liszt kivitteli engedély nélkül. Magyarország így egymillió métermázsas lisztet exportálhat. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a buza és a finom tézsliszt ára métermázsánként 2 ezer korona, a főzliszté 1400 korona, a kenyérliszt, a rozsliszt, vagy ezek keverékének ára 500 korona.

— **Új pénzügyi reformok.** Bucuresti. Titulescu pénzügyminiszter a nyári szünetet arra használja fel, hogy a pénzügyi reformokat arra a nivóra emelje, amelyen azok mindenkit kielégíthetnek. Ez célból a miniszter el fog látogatni a nagyobb városokba, ahol ki fogja választani a pénzügyi reformok végrehajtásához szükséges személyzetet.

oooooooooooooooooooo

A mérgezett konyak.

(Diák mecrényletterve egy kormánytanácsos ellen.)

BÉCS. Sebastian kormánytanácsost egy *Betegh Gábor* nevű kereskedelmi főiskolai hallgató arra figyelmeztette, hogy ha konyakot kap, ne igyék belőle. Sebastian a dolgot bejelentette a rendőrségnek amely megindította a nyomozást. Mindenekelőtt lefogálta a kormánytanácsoshoz érkezett konyakot, amelyről a vegyvizsgálat megállapította, hogy mérgezett. A rendőrség megállapította, hogy a mérgezett konyakot maga *Betegh Gábor* 21 éves tordai születésű diák küldte. Az volt ugyanis a terve, hogy Sebastiant elteszi láb alól, nevére adóslevelet állít ki és ezt a családdal beváltatja. *Betegh* azért lett gyanússá, mert a figyelmeztetés előtt kötelezvényt akart Sebastiannal aláírni. Később a mérgezési kísérletet megbánta és ezért figyelmeztette Sebastiant. A diákot letartóztatták.

oooooooooooooooooooo

Öngyilkosság, vagy büntény?

(Rejtély Messer Béla tanácsos körül.)

Az *Aradi Közlöny* megírta, hogy kifogták a Marosból *Messer Béla* targul-muresi (marosvásárhelyi) nyugalmazott jószágigazgatósági tanácsos holttestét. A hozzátartozók véleménye szerint a buskomor ember öngyilkosságot követett el, mert a bíróság kimondotta a vádlást, amelyet a felesége kért. Mint-hogy azonban a holttesten külérőszak nyomai látszóttak, az ügyészség elrendelte a boncolást, amelyet ma végzett dr. *Bradeán* Athanas vármegyei főorvos. A boncolás nem állapított meg pozitívumot, de nem tartják kizártnak, hogy *Messer Béla* bünténynek esett áldozatul. *Sommer* Nándor vizsgálóbíró az ügy aktáit visszaküldi az államrendőrségnek nyomozás végett. A nyomozás lesz hivatalva megállapítani, vajjon *Messer* csakugyan öngyilkos lett-e, vagy pedig megölték és azután dobták a Marosba?

Telefon-központ egy város ellen.

(Küzdelem egy ki nem utalt lakás miatt.)

BÉCS. A bécsújhelyi telefonközpont alkalmazottai szenvedélyes küzdelmet folytattak a városi lakáshivatal ellen, mert ez hónapokig tartó sürgetés ellenére a telefonközpont vezetője részére nem akart, vagy nem tudott lakást kiutalni. Ebből azután szokatlan küzdelem keletkezett. Mindenekelőtt a technikai egyesület *kikapcsoltatta a bécsújhelyi hivatali telefonállomásokat* és bejelentette, hogyha ez sem fog eredményre vezetni, *kikapcsolja a város összes telefon-előfizetőit a telefonforgalomból.* Bécsújhely vezetőse erre azt válaszolta, hogy bevonja a telefon-tisztviselőktől az élelmezési kedvezményeket és nem juttat nekik világítógázt, villamosvilágítást és vizet. Ez a béka-egérharc azonban rövidesen befejeződött anélkül, hogy az ártatlan harmadik, a bécsújhelyi telefonelőfizető belesodródott volna a küzdelembe. Mindenesetre jellemző ez a kis eset azokra az állapotokra, amelyek a népköztársasággá átalakult Ausztriában napirenden vannak.

oooooooooooooooooooo

Beszélgetés

Wölfling Lipóttal.

(A volt főherceg egy bécsi kabarében.)

BÉCS. A korcsolya-egyesület kérté alakított pályáján jelenleg kabaré működik, amelynek keretében *Wölfling Lipót*, a volt Habsburg-főherceg olvasott fel a „Habsburgok maguk között” című könyvéből egyes részeket. *Wölfling Lipót* őszülő, sugártermetű ember, aki csengő hangon olvasta fel könyvének egyik fejezetét. A felolvasás után felállt, meghajolt és kiment. Ebben a pillanatban a felhangozó tapsot néhány pofon nyitotta meg. Egy kis tömegben a régi udvar hívei összetűztek azokkal, akiknek tetszett *Lipót Ferdinánd* volt főherceg kabaré-produkciója. A régi udvar hívei élén a hatalmas *Salm gróf* állott, a volt főherceg híveinek vezére pedig a daliás *Fritz Wrede*, az eredeti bécsi kabarészínész volt. Egy fiatal *Pallavicini* őrgóf is beleavatkozott a harcba. Izgatott szóváltások hangzottak el:

— Az mégsem járja, hogy pont Bécsben lépjen fel egy volt főhercegi Százötvenezer koronát kínáltunk, ha lemond!

A szinpad háta mögött egy kis csoportban állt *Wölfling Lipót*. Egy újságíró felkereste, aki néhány elitéző szót szőtt a botrány rendezőiről. *Wölfling Lipót* szomorúan bólintott, majd nyugodt hangon megszólalt:

— Nem tudom, hogy ezek az urak mit akarnak tőlem. Hiszen engem már régen kitagadtak. Én már nem vagyok főherceg. *Wölfling Lipót* a nevem, Valamiből élni kell. Nincsen semmim, csak admirális nyugdíjamat kapom. Ez pedig kevés. Berlinben ezt megértették. Harminc napig léptem fel kabarében, sohasem történt semmi. . . Valamiből élni kell. . . Szüleim pedig semmi praktikusra nem tanítottak.

Ezzel véget ért a beszélgetés és a volt főherceg kézzintéssel bucsuzott el a hírlapíróktól. Talán ezt a gesztust még megtartotta abból az időből, amikor még Fenségnak címezték.

LEGUJABB.

Trockijt internálták.

BERLIN. Az orosz szocialista párt külföldi képviselőinek Berlinben megjelenő lapja, amely Szovjetoroszország eseményeit jó értesülések alapján szokta közölni, azt írja, hogy *Trockijt* nemrégiben Archangelskójában, egy Moszkva melletti faluban internálták.

A törökök ereje megtört.

ATHÉN. Ideérkezett hírek meg erősítik, hogy a törökök ereje megtört. Halottakban, sebesültekben és foglyokban 60 ezer embert vésztettek. Most nagy sietséggel vonulnak vissza és hadianyagukat is kénytelenek visszahagyni.

Német hajóhad és bolsevisták harca.

HELSINGFORS. A VI. német torpedóromboló hajóhad és a 14 félflootta több egysége e hó 25-én este aknakutatás közben Kara-öbölben tartózkodott. Az esti sötétségben az egyik bolsevista parti erőd ágyui tüzelést kezdtek a part közelében levő ismeretlen hajók ellen, bár közöttük egy orosz őrnaszád is volt. A német hajók viszonozták a tüzelést.

oooooooooooooooooooo

Károly exkirály Svájcban marad.

(A kisantant államainak meg egyezése.)

BUDAPEST. A Nemzeti Újság értesülése szerint *Károly exkirály* egyelőre nem hagyja el Svájcot. Tény az, hogy a svájci szövetségtanács tudomására hozta az exkirálynak, miszerint augusztus 31-ike után el kell hagynia Svájcot. *Károly* új tartózkodási helyének kijelölésére már megtörténtek a lépések. Legutóbb az angol kormány intézett kérdést a kisantant kormányaihoz, hogyan fogadják azt, ha az exkirály Angolországban telepedne le. A kisantant kormányai helyeselték ezt, az angol kormány azonban a tervet elejtette.

BELGRÁD. A szerb lapok szerint a román és jugoszláv kormányok között megegyezés jött létre, amely szerint *Károly* exkirály megkérelné, hogy visszatérjen Magyarországra, Románia és Jugoszlávia azonnal kijelenti, hogy hadiállapotban vannak Magyarországgal. A bucaresti cseh követ kormány nevében bejelentette a hozzájárulást.

— **Verekedő képviselők.** Bucuresti. Az az ádáz parlamenti harc, mely a multhetekben *Tasloanu* exminiszter megkorbácsolásával kezdődött, egynehány tettelegességgel folytatódott, úgy látszik, még nem érte el tetőpontját. A bucaresti pályaudvar peronján *Jorga Miklós* volt házelnök, pártvezér *Peteu ploesti* képviselővel heves szóvita után összeverekedett. A verekedő politikuskokat a vasúti közönség választotta el egymástól.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

Szombaton megnyílik a fényesen átalakított Központi kávéház kerthelyisége (bejárat) Salacz u

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalnak felelősséget.

Minden külön értesítés helyett!

• Osv. Kaufmann Károlyné szül. Werner Adél egy a saját, mint gyermekei Kaufmann Oszkár. (Berlin) és dr. Reiner Edéné szül. Kaufmann Rezsinka (Budapest) és unokái Kaufmann Hans és Barbara, valamint a nagyszámu rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy

KAUFMANN KAROLY,

pankotal kereskedő

életének 50 éven át volt hitves és szerető párja, a gyöngéd apa és nagypapa, a jó rokon, az aggkorral járó gyöngeség folytán 1921. évi július hó 28-án 77-ik évében lassu kimúlással jobblétre szenderült.

Földi maradványát a pankotai lakásról 1921. évi július hó 29-án délután 4 órakor kísérik örök nyugalomra.

Nyugodjék békében!

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjazt szavak szerint számoljuk.

Minden szó hirdetései ára 75 bani.

Vastagabb betűkkel 1 let 50 bani.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 7 let 50 bani.

A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

TIZENKILENC éves szép árvaleány meg felelő hozományjal férjhez menne jobb iparoshoz. „Arva” című jelírólevelet Wallinger hirdetőjébe továbbít. 11011

Alkalmazás.

BOLTISZOLGA azonnali felvételekre kerestetik. Linoleum Buly. Regina Maria Andrassy-tér 22. sz. 2938

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánkozik magas urhoz vagy urnőhöz intelligens nő. Cím: Wallinger hirdetőjében, Földes-patika kapujával szemben.

FIATAI HÁZASPAR házmesteri állást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóban. 2920

Vétel és eladás.

HÁLÓSZOBA elfoglalható kétszobás lakással eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11010

VENNÉK szép csemegealmát, körtét, szőlőt stb. Kutschera, Bulevardul Regina Maria (Andrassy-tér) 21. l. em. 2945

ELADÓ 5 család méh Kürtösi-ut, Szurdi Péternél. 2936

ÚJ MÉZESKANNAK eladók Str. D. Greceanu (Perényi-ut) 11. 2941

BUTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld butoraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 4836

OLAJOK. Destillált és raffinált gépolaj, vulcan olaj, gőz- és motorhengerolaj, autóolaj, auto- és nehézbenzin, továbbé zsír, sárga és fekete kocsikenőcs, tők-mag, napraforgó- és repceolaj, olajpácásák napi áron kapható az Industria Aradana De Uleiuri S. P. A., Aradi Olajipar Rt.-nél Aradon, Bulev. Regele Ferdinand I. (Boros Beni-tér) 22. Telefon 135. sz. 10641

VITET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat, képeket, szobrokat, szőnyegeket, porcellánokat, antik butorokat a Szépművészeti Szalonban, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortu-tay-palota. Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

SZÉP NAGY Konsul-tükör eladó Str. Russu Sirianu (Aulich Lajos-ut) 15. 300

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Lakás.

2 SZOBA, KONYHA bebutorozva Strada Bucur (Eötvös-utca) átadó. Cím a kiadóban. 2936

Ingatlan.

ELADÓ sarokház belvárosban, Piata Jancu (Szabadság-térhez) közel, nagy üzlethelyiséggel átadható négyszobás lakással. Cím a kiadóban. 2939

BELVÁROSI modern uri magánház négy szobás lakással, gyönyörű parkirozott udvarral, gyümölcsös kerttel eladó. Bővebbet: Wallinger-irodában, Földes-patika kapujával szemben. 11011

Uzletek.

JÓFORGALMU belvárosi üzlet berendezéssel együtt eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11010

Ellátás.

1-2 TISZTESSEGES fiatal embert teljes ellátással elfogadok. Bővebbet Kelet hírlapiroda. 10942

Különbéle.

BUTOROZOTT VILLÁT esetleg butorozatlant is hegyalján bérbe vennék. Alánlakot „Birtokos” jelíróje Kelet hírlapirodába. 10942

HIRDETMÉNY.

Bucurestben a C. F. R. műhelyében kerestetik asztalos, bogár, kárpitos, szilgyártó, kazánkovács és kocsifényező szakmunkás. 25-35 éves koruk jelentkezzenek.

Bővebb felvilágosítást ad a munkaközvetítő hivatal (ipartgyosztály).

A jelentkezés f. év július hó 30-án d. e. 9-12-ig.

Pociolana, z. é.
I. kerületi előjáró.

ISKOLAKÖNYVEK

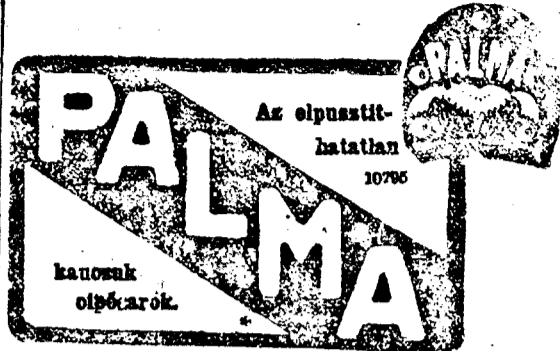
tartós és olcsó

BEKÖTESET VALLALJA

az

„Aradi Közlöny“

könyvkötészeté.

Tordai Portlandcement

raktárról kapható: 2940

STEINER okl. építész irodájában Str. Closea (Szt. László-utca) 7.

Tinta TINTA Kékitő

Anthracen } TINTÁK
író és másoló- }
Szines- }
Suszter- }
Első rendű Király Kékitő.

Minden mennyiségben kaphatók.

Pálfi Imre, Tichy Lukács
átóda vegyészeti gyára
ARAD,

Piata Catedral (Tőkőty-tér) 6 a sz. alatt. 2944

Lerakat: COLOMBO kereskedelmi vállalat Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. sz.

Tinta TINTA Kékitő

KÁVÉHAZMEGNYITÁS!

Értesítem az igen tisztelt közönséget, hogy a Piata Jancu Avram (Szabadság-tér) levő kávéházamat a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelőleg átalakítva és újonnan berendezve folyó hó 30-án szombaton este Plimo Kiss Lajos 16 éves hegedűművész zenekara közreműködése mellett ünnepélyesen megnyitom.

Szíves pártfogást kér kiváló bezejekkel:

SZALAY IMRE

2934 kávéháztulajdonos.

Pongyolák 80 Leiert strandfürdő ruhák

legjobb kivitelben kaphatók: 11011

Stern Testvéreknél Str. Motianu (Forrai-utca) 2.

Kölcsönöket,

a lehető legolcsóbban azonnali folyóttok.

Házaknak

eladását és vételét előnyösen közvetítem: 2948

Herzog Sándor

bankbizományi irodája Weitzer J.-u. 15.

28-921 végr. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alíltrott bírósági végrehajtó az 1881-évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a világios járásbírósnak 1915. évi 195. sz. végzése következtében dr. Zoltán Emli ügyvéd által képviselt Beamter Ödön Javára Suhajda Lajos ellen lefoglalt kocsit és lovakat az árverés 360 kor. 70 fill. tőke, ennek 1916. július 27-től járó 5 %-os kamata 168 let 55 bani perköltség erejéig Csermón adós lakásán 1921. augusztus 4-én délelőtt 9 órakor fog megtartatni. Kelet Borosjenő, 1921. július 17-én.

NAGY,
bíró végrehajtó.

Kifutó fiu

jó fizetéssel

felvétetik.

RÉZ-I. Nacht.

lemez pálinkafőzőkhöz
különbéle méretekben
olcsó áron szereshető
be a bucaresti

fémnagykereskedő erdélyi üzletében ARAD, Str. L. Decembrie (Fa-utca) l. szám. 10942

„Grozit“ BŐRFEDÉLLEMEZ

Kaucsuk-aszfalt kompozitívval bevont szagtalan fedéllemez.
Erős, tartós, vihartálló, kátrányozást nem igényel.
Garantált béke minőségű aszfalt és kátránylemez, bitumen, facement, kőszénkátrány, carbolineum stb.
Aszfalt és kátránylemez fedéseket, facementtetőket, elszigeteléseket készítését és javítását
10825 több évi jótállás mellett vállalunk. — Kérjen mintát! „Prompt.”

Timisoara, Fabrica Str. Samuel Micu (Damjanich) Telefon 11-24.